

## บทที่ 5

### สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย ( Descriptive Research ) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีของอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การสอน วุฒิการศึกษา และการได้รับการอบรมแตกต่างกัน และเปรียบเทียบการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีของอาจารย์พยาบาลตามการรับรู้ของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ อาจารย์และนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยแบบสอบถาม 2 ชุด

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำหรับอาจารย์พยาบาล เรื่อง การเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีของอาจารย์พยาบาล ตามการรับรู้ของอาจารย์พยาบาล

ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามสำหรับนักศึกษาพยาบาล เรื่อง การเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีของอาจารย์พยาบาล ตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาล

เครื่องมือทั้ง 2 ชุดนี้ ได้ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการศึกษาทั่วไปจำนวน 5 ท่านและการศึกษาพยาบาลจำนวน 5 ท่าน ทดสอบความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยนำไปทดลองใช้กับอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีพะเยา ชุดละ 30 คน คำนวณโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งสองชุดเท่ากับ .92 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์พยาบาล 400 คนและนักศึกษาพยาบาล 400 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSSX ดังนี้

1. หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีของอาจารย์พยาบาล ตามการรายงานของอาจารย์พยาบาล

2. เปรียบเทียบการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีของอาจารย์พยาบาล จำแนกตามประสบการณ์การสอน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนด้วย F-test

3. เปรียบเทียบการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีของอาจารย์พยาบาล จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การได้รับการอบรมทางการสอน โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)

4. เปรียบเทียบการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีของอาจารย์พยาบาล ตามการรับรู้ของอาจารย์พยาบาลและนักศึกษาพยาบาล โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)

### สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพของตัวอย่างประชากรอาจารย์พยาบาล อาจารย์พยาบาลที่เป็นตัวอย่างประชากรในการศึกษาคั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 400 คน จำแนกตามประสบการณ์การสอน วุฒิการศึกษา และการได้รับการอบรมด้านการสอน พบว่า อาจารย์พยาบาลมีประสบการณ์การสอนระหว่าง 1 - 5 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.25 มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรีมากกว่าวุฒิศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 52.25 และ 47.75 ตามลำดับ มีอาจารย์ที่เคยได้รับการอบรมทางการสอนมากกว่าไม่เคยได้รับการอบรม คิดเป็นร้อยละ 72.25 และ 27.75 ตามลำดับ

2. การเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีของอาจารย์พยาบาล ตามการรายงานของอาจารย์พยาบาล เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า อาจารย์พยาบาลมีการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎี อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน 9 ด้าน พบว่า อาจารย์พยาบาลมีการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎี อยู่ในระดับมาก 5 ด้าน ได้แก่ การให้ผู้เรียนทราบถึงความมุ่งหมายของวิชาที่เรียน การใช้สิ่งเร้าด้วยบุคลิกภาพของผู้สอน การให้ผู้เรียนรู้ความก้าวหน้าของตน การใช้สิ่งเร้าด้วยวิธีการสอน และการใช้สิ่งเร้าด้วยสื่อการสอน ส่วนการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนที่อยู่ในระดับปานกลาง มี 4 ด้าน ได้แก่ การใช้การทดสอบ การให้ผู้เรียนตั้งระดับความมุ่งหวัง การใช้การเสริมแรงทางบวกและการเสริมแรงทางลบ และ การใช้การแข่งขันร่วมมือ

3. การเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีของอาจารย์พยาบาล จำแนกตามประเภทการให้การสอน วุฒิการศึกษา และการได้รับการอบรมด้านการสอน

3.1 อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่ามีการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีโดยรวม การใช้การเสริมแรงทางบวกและการเสริมแรงทางลบ การให้ผู้เรียนตั้งระดับความมุ่งหวัง และการให้ผู้เรียนทราบถึงความมุ่งหมายของวิชาที่เรียน มากกว่าอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ว่าอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่ามีการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎี มากกว่าอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า

3.2 อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีมากกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่า อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีด้านการใช้สิ่งเร้าด้วยสื่อการสอน การใช้สิ่งเร้าด้วยวิธีการสอน การใช้การเสริมแรงทางบวกและการเสริมแรงทางลบ และการใช้การทดสอบ มากกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนด้านการใช้สิ่งเร้าด้วยบุคลิกภาพของผู้สอน การใช้การแข่งขันร่วมมือ การให้ผู้เรียนรู้ความก้าวหน้าของตน การให้ผู้เรียนตั้งระดับความมุ่งหวัง และการให้ผู้เรียนทราบถึงความมุ่งหมายของวิชาที่เรียน ไม่แตกต่างกัน

3.3 แสดงว่าอาจารย์ที่เคยได้รับการอบรมทางการสอนมีการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีโดยรวมมากกว่าอาจารย์ที่ไม่เคยได้รับการอบรม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า อาจารย์พยาบาลที่เคยได้รับการอบรมทางการสอนมีการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎี ด้านการใช้สิ่งเร้าด้วยสื่อการสอน การใช้สิ่งเร้าด้วยบุคลิกภาพของผู้สอน การใช้สิ่งเร้าด้วยวิธีการสอน การใช้การแข่งขันร่วมมือ การใช้การเสริมแรงทางบวกและการเสริมแรงทางลบ และการให้ผู้เรียนตั้งระดับความมุ่งหวังมากกว่าอาจารย์ที่ไม่เคยได้รับการอบรมทางการสอน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนด้านการให้ผู้เรียนรู้ความก้าวหน้าของตน การใช้การทดสอบ และการให้ผู้เรียนทราบถึงความมุ่งหมายของวิชาที่เรียน ไม่มีความแตกต่างกัน

4. อาจารย์พยาบาลมีการรับรู้การเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีของอาจารย์โดยรวมมากกว่านักศึกษาพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อาจารย์พยาบาลมีค่าเฉลี่ยของการรับรู้การเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีของอาจารย์ด้านการใช้สิ่งเร้าด้วยสื่อการสอน การใช้สิ่งเร้าด้วยบุคลิกภาพของผู้สอน และการใช้สิ่งเร้าด้วยวิธีการสอนมากกว่านักศึกษาพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนด้านการใช้การแข่งขันร่วมมือ การใช้การเสริมแรงทางบวกและการเสริมแรงทางลบ การให้ผู้เรียนรู้ความก้าวหน้าของตน การให้ผู้เรียนตั้งระดับความมุ่งหวัง การใช้การทดสอบ และการให้ผู้เรียนทราบถึงความมุ่งหมายของวิชาที่เรียน ไม่แตกต่างกัน

#### อภิปรายผลการวิจัย

##### การเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีของอาจารย์พยาบาล

การศึกษาการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีของอาจารย์พยาบาล เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า อาจารย์พยาบาลมีการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีโดยรวมในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 ทั้งนี้เพราะว่าการคัดเลือกบุคคลที่จะเข้ามาเป็นอาจารย์พยาบาล ส่วนใหญ่สมัครใจและยินดีที่จะทำหน้าที่ในบทบาทของอาจารย์พยาบาล ( เสริมศรี เวชชะ , ดุษฎีวรรณ เรื่องรุจิระ และเดือนใจ แวงงาม ,2536 ) ประกอบกับมีเจตคติที่ดีต่อการเป็นครูและวิชาชีพพยาบาล จึงทำให้บุคคลที่ได้ทำหน้าที่ที่ตนเองรักหรือพอใจ และรับรู้ว่าหน้าที่นั้นมีความสำคัญ เลือกที่จะรับรู้ในสิ่งที่ตนเองเห็นว่าสำคัญ ถึงแม้ว่าอาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่มีภาระงานมาก แต่อาจารย์พยาบาลก็ไม่เคยย่อท้อ มีความอดทน เสียสละ และรับผิดชอบต่องานในหน้าที่พยายามที่จะทำหน้าที่ผลิตพยาบาลที่มีคุณภาพ ( วารุณี มีเจริญ , 2539 ) ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้อาจารย์พยาบาลมีการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีในระดับมาก

เมื่อพิจารณาการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีเป็นรายด้าน พบว่า อาจารย์พยาบาลมีการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนด้านการให้ผู้เรียนทราบถึงความมุ่งหมายของวิชาที่เรียน การใช้สิ่งเร้าด้วยบุคลิกภาพของผู้สอน การให้ผู้เรียนรู้ความก้าวหน้าของตน การใช้สิ่งเร้าด้วยวิธีการสอน และการใช้สิ่งเร้าด้วยสื่อการสอน อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ส่วนการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนด้านการใช้การทดสอบ การให้ผู้เรียน

ตั้งระดับความมุ่งหวัง การใช้การเสริมแรงทางบวกและการเสริมแรงทางลบ และการใช้การแข่งขันร่วมมือ อยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เพ็ญนิภา เขาเทียน (2526) ซึ่งพบว่า ครูภาษาไทยแสดงพฤติกรรมการสอนด้านการจูงใจเกี่ยวกับบุคลิกภาพ การให้นักเรียนรู้จุดมุ่งหมายก่อนเรียน การให้นักเรียนทราบผลสำเร็จของการเรียน อยู่ในระดับมาก และจากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าอาจารย์พยาบาลมีการเสริมสร้างแรงจูงใจใน การสอนภาคทฤษฎีด้านการให้ผู้เรียนทราบถึงความมุ่งหมายของวิชาที่เรียนมากที่สุด และมีการเสริมสร้างแรงจูงใจใน การสอนภาคทฤษฎีด้านการใช้การแข่งขันร่วมมือน้อยที่สุด เนื่องจากว่าวิชาการพยาบาลเป็นวิชาที่มีวัตถุประสงค์ชัดเจนในการนำไปสู่การปฏิบัติการพยาบาล อาจารย์พยาบาลจึงตระหนักถึงความสำคัญของการบอกความมุ่งหมายของวิชาที่เรียนให้นักศึกษาได้ทราบและเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน เพราะนักศึกษาจะต้องนำไปใช้จริงในการปฏิบัติการพยาบาลต่อไป ดังที่ Gage and Berliner (1992) ได้กล่าวว่า การบอกวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนทราบอย่างชัดเจนว่าหลังจากเรียนเรื่องนั้นแล้วเขาจะได้อะไรบ้าง จะทำอะไรได้บ้าง จะทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและเห็นความสำคัญของเรื่องที่เขาจะเรียนต่อไป

#### ประสบการณ์การสอนกับการเสริมสร้างแรงจูงใจใน การสอนภาคทฤษฎีของ อาจารย์พยาบาล

การเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีของอาจารย์พยาบาลจำแนกตามประสบการณ์การสอน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีของอาจารย์พยาบาล ด้านการใช้การเสริมแรงทางบวกและการเสริมแรงทางลบ การให้ผู้เรียนตั้งระดับความมุ่งหวัง และการให้ผู้เรียนทราบถึงความมุ่งหมายของวิชาที่เรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่อาจารย์กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน มากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยของการเสริมสร้างแรงจูงใจใน การสอนมากที่สุด รองลงมาคือ อาจารย์กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 6 -10 ปี ส่วนอาจารย์กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 1 - 5 ปี มีค่าเฉลี่ยของการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนน้อยที่สุด ส่วนด้านอื่นๆไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาโดยรวมพบว่าการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีของอาจารย์พยาบาลจำแนกประสบการณ์การสอน มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 โดยที่อาจารย์กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน มากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยของการเสริมสร้างแรงจูงใจใน การสอนมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.81 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ กลุ่มที่มี

ประสพการณ์การสอน 6 - 10 ปี มีค่าเฉลี่ย 3.73 อยู่ในระดับมาก ส่วนอาจารย์กลุ่มที่มี
 ประสพการณ์การสอน 1 - 5 ปี มีค่าเฉลี่ยของการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนน้อยที่สุด
 มีค่าเฉลี่ย 3.64 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าอาจารย์พยาบาลที่มี
 ประสพการณ์การสอนมากกว่ามีการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีมากกว่าอาจารย์ที่
 มีประสพการณ์การสอนน้อยกว่า สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรณา ปุรณโชติ (2528) ซึ่งศึกษา
 พบว่าภูมิหลังของอาจารย์ด้านประสพการณ์สอน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสอนอย่างมี
 นัยสำคัญ และ ประกาย จิโรจน์กุล (2532) ได้ทำการศึกษาในเรื่องของปัจจัยนำเข้าบาง
 ประการ และสภาพการสอนต่อความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาพยาบาลในระบบ
 การศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ที่เน้นชุมชน กองงานวิทยาลัยพยาบาล สำนักงานปลัด
 กระทรวงสาธารณสุข พบว่า ประสพการณ์วิชาชีพครู มีความสัมพันธ์กับสภาพ การสอนตาม
 การรับรู้ของอาจารย์ผู้สอน นอกจากนั้น สุนิสา วัลยเพชร (2533) และ วนิภา ว่องวัจนะ ( 2534 )
 มีผลการวิจัยที่สอดคล้องกันว่า พยาบาลที่มีประสพการณ์มากกว่า มีความสามารถในการปฏิบัติ
 งานมากกว่าพยาบาลที่มีประสพการณ์น้อยกว่า รวมถึง สุดาพร สงวนวงษ์ ( 2534 ) ศึกษาพบว่า
 ประสพการณ์ในการทำงานด้านการพยาบาลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถด้านมนุษย
 สัมพันธ์ ซึ่งเป็นเพราะว่าประสพการณ์ที่มีมากขึ้นจะช่วยเพิ่มความรู้และทักษะให้มากขึ้นด้วย
 เมื่อบุคคลมีประสพการณ์ จะก่อให้เกิดความมั่นใจ และหากประสพการณ์มากพอที่จะทำให้เกิด
 ความชำนาญซึ่งจะทำให้การประกอบกิจกรรมนั้นๆได้ถูกต้อง ( เสริมศรี เวชชะ , ดุษฎีวรรณ
 เรื่องรุจิรา และเตือนใจ แวงงาม ,2536 ) นอกจากนั้น อายุและประสพการณ์เป็นปัจจัยส่วน
 บุคคลที่มีผลทำให้อาจารย์พยาบาลมีวุฒิภาวะสูงขึ้น มีโอกาสศึกษาและทำความเข้าใจเรื่องต่างๆ
 ได้มากขึ้น รวมทั้งมีความสามารถในการคิด ตัดสินใจแก้ปัญหาต่างๆได้ ( Goldenberg and
 Iwasiw , 1988 ) การมีประสพการณ์มากจะช่วยพัฒนาความคิด ความคิดในการกระทำกิจกรรม
 ต่างๆก็จะเป็นไปด้วยความรอบคอบมากยิ่งขึ้น ทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพ ( เทพนม เมือง
 แมน และสวิง สุวรรณ , 2529 ) การที่มีประสพการณ์มากขึ้นย่อมทำให้อาจารย์พยาบาลมีการ
 เสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีมากขึ้นด้วย ดังนั้นอาจารย์พยาบาลที่มีประสพการณ์
 การสอนมากกว่าจึงมีการเสริมสร้างแรงจูงใจใน การสอนภาคทฤษฎีมากกว่าอาจารย์ที่มี
 ประสพการณ์การสอนน้อยกว่า

## วุฒิการศึกษากับการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีของอาจารย์พยาบาล

การเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีของอาจารย์พยาบาลจำแนกตามวุฒิการศึกษา เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนด้านการให้ผู้เรียนทราบถึงความมุ่งหมายของวิชาที่เรียน การใช้สิ่งเร้าด้วยบุคลิกภาพของผู้สอน การให้ผู้เรียนรู้ความก้าวหน้าของตน การใช้สิ่งเร้าด้วยวิธีการสอน การใช้การเสริมแรงทางบวกและการเสริมแรงทางลบ และการใช้การทดสอบ อยู่ในระดับมาก ส่วนการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอน ด้านการให้ผู้เรียนตั้งระดับความ มุ่งหวัง และการใช้การแข่งขันร่วมมืออยู่ในระดับปานกลาง โดยที่การเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนที่ใช้มากที่สุดคือ การให้ผู้เรียนทราบถึงความมุ่งหมายของวิชาที่เรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 และด้านที่ใช้น้อยที่สุด คือ การใช้การแข่งขันร่วมมือ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20 สำหรับอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีด้านการให้ผู้เรียนทราบถึงความมุ่งหมายของวิชาที่เรียน การใช้สิ่งเร้าด้วยบุคลิกภาพของผู้สอน การให้ผู้เรียนรู้ความก้าวหน้าของตนอยู่ในระดับมาก ส่วนการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีด้านการใช้สิ่งเร้าด้วยสื่อการสอน การใช้สิ่งเร้าด้วยวิธีสอน การใช้การเสริมแรงทางบวกและการเสริมแรงทางลบ การใช้การทดสอบ การให้ผู้เรียนตั้งระดับความมุ่งหวัง และการใช้การแข่งขันร่วมมืออยู่ในระดับปานกลาง โดยที่การเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนที่ใช้มากที่สุดคือ การให้ผู้เรียนทราบถึงความมุ่งหมายของวิชาที่เรียน และที่ใช้น้อยที่สุดคือ การใช้การแข่งขันร่วมมือ

จากการศึกษาเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีกับอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทั้งหมด 4 ด้าน คือ การใช้สิ่งเร้าด้วยวิธีการสอน การใช้การทดสอบ การใช้สิ่งเร้าด้วยสื่อการสอน และการใช้การเสริมแรงทางบวกและการเสริมแรงทางลบ โดยที่อาจารย์ที่มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรีมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรีทุกด้าน ส่วนด้านอื่นๆไม่มีความแตกต่างกัน

และเมื่อเปรียบเทียบโดยรวมแล้ว พบว่า อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีกับอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมีการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาค

ทฤษฎีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยที่อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีการเสริมสร้างแรงจูงใจใน การสอนภาคทฤษฎีโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 ส่วนอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมีการเสริมสร้างแรงจูงใจใน การสอนภาคทฤษฎี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีการเสริมสร้างแรงจูงใจใน การสอนภาคทฤษฎีมากกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิ การศึกษาระดับปริญญา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิมพา เพิ่มแพงพันธ์ ( 2524 ) ที่พบว่า ครูปฏิบัติการคลินิกที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสูงกว่าครู ปฏิบัติการคลินิกที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีทั้งโดยรวมและด้านสมรรถภาพในการปฏิบัติ กิจกรรมด้านการสอน และ วาภูณี มีเจริญ ( 2539 ) พบว่า อาจารย์พยาบาลที่มีวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาโทขึ้นไปมีสมรรถภาพในการสอนด้านการประเมินผลสูงกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการ ศึกษาในระดับปริญญาตรี นอกจากนี้ รุจิรา สืบสุข ( 2539 ) ยังพบว่า อาจารย์พยาบาลที่มีวุฒิ การศึกษาระดับปริญญาโท มีทักษะการใช้คำถามมากกว่าอาจารย์พยาบาลที่มีวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรี ทั้งนี้เนื่องจากการมีโอกาสอยู่ในระบบการศึกษาอันยาวนาน บุคคลย่อมมี โอกาสได้รับการฝึกอบรมและมีประสบการณ์ทางวิชาการมาก ย่อมส่งผลถึงการประพฤติปฏิบัติ ของบุคคลนั้น ( สวัสดิ์ โพธิ์วัฒน์ , 2524 ) อีกทั้งการศึกษาเป็นวิธีถ่ายทอดความรู้ ทัศนคติ แบบ ของความประพฤติและมรดกทางสังคม (จินตนา ยูนิพันธุ์ , 2534) และเนื่องจากอาจารย์ที่มีวุฒิ การศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีส่วนใหญ่เรียนสาขาการพยาบาล ซึ่งในหลักสูตรดังกล่าวจะได้เรียน เนื้อหาเกี่ยวกับ การสอนพยาบาลด้วย และเนื้อหาดังกล่าวมีความละเอียดและลึกซึ้ง ถึงแม้ อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีบางส่วนจะได้รับการอบรมในหลักสูตรการสอนการพยาบาล ในคลินิกมาแล้ว แต่อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ที่มีอายุและ ประสบการณ์น้อยกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี อีกทั้งการเสริมสร้างแรงจูงใจ ใน การสอนเป็นกิจกรรมที่ต้องอาศัยการฝึกฝนการกระทำบ่อยๆ ดังนั้นอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษา ระดับสูงกว่าปริญญาตรีจึงมีการเสริมสร้างแรงจูงใจใน การสอนภาคทฤษฎีมากกว่าอาจารย์ที่มี วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี



## การได้รับการอบรมทางการสอนกับการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอน ภาคทฤษฎีของอาจารย์พยาบาล

การเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีของอาจารย์พยาบาลจำแนกตามการได้รับการอบรมทางการสอน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อาจารย์พยาบาลที่เคยได้รับการอบรมทางการสอน มีการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอน ด้านการให้ผู้เรียนทราบถึงความมุ่งหมายของวิชาที่เรียน การใช้สิ่งเร้าด้วยบุคลิกภาพของผู้สอน การให้ผู้เรียนรู้ความก้าวหน้าของตน การใช้สิ่งเร้าด้วยวิธีการสอน การใช้สิ่งเร้าด้วยสื่อการสอน และการใช้การทดสอบ อยู่ในระดับมาก ส่วนการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนด้านการให้ผู้เรียนตั้งระดับความมุ่งหวัง การใช้การเสริมแรงทางบวกและการเสริมแรงทางลบ และการใช้การแข่งขันร่วมมือ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้การเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนที่อาจารย์พยาบาลที่เคยได้รับการอบรมทางการสอนใช้มากที่สุด คือ การให้ผู้เรียนทราบถึงความมุ่งหมายของวิชาที่เรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 และที่ใช้น้อยที่สุดคือ การใช้การแข่งขันร่วมมือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.25 สำหรับอาจารย์พยาบาลที่ไม่เคยได้รับการอบรมทางการสอน มีการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนด้านการให้ผู้เรียนทราบถึงความมุ่งหมายของวิชาที่เรียน การใช้สิ่งเร้าด้วยบุคลิกภาพของผู้สอน และการให้ผู้เรียนรู้ความก้าวหน้าของตนอยู่ในระดับมาก ส่วนการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนด้านการใช้สิ่งเร้าด้วยวิธีการสอน การใช้สิ่งเร้าด้วยสื่อการสอน การใช้การทดสอบ การให้ผู้เรียนตั้งระดับความมุ่งหวัง การใช้การเสริมแรงทางบวกและการเสริมแรงทางลบ และการใช้การแข่งขันร่วมมือ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้การเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนที่อาจารย์พยาบาลที่ไม่เคยได้รับการอบรมทางการสอนใช้มากที่สุด คือ การให้ผู้เรียนทราบถึงความมุ่งหมายของวิชาที่เรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 และที่ใช้น้อยที่สุดคือ การใช้การแข่งขันร่วมมือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.07

เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า อาจารย์ที่เคยได้รับการอบรมทางการสอนกับอาจารย์ที่ไม่เคยได้รับการอบรม มีค่าเฉลี่ยของการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีด้าน การใช้สิ่งเร้าด้วยสื่อการสอน การใช้สิ่งเร้าด้วยบุคลิกภาพของผู้สอน การใช้สิ่งเร้าด้วยวิธีการสอน การใช้การแข่งขันร่วมมือ การใช้การเสริมแรงทางบวกและการเสริมแรงทางลบ และการให้ผู้เรียนตั้งระดับความมุ่งหวัง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ที่เคยได้รับการอบรมมีค่าเฉลี่ยของการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนสูงกว่าอาจารย์ที่ไม่เคยได้รับการอบรมทางการสอนทั้ง 6 ด้าน ส่วนอีก 3 ด้านไม่มีความแตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า อาจารย์ที่เคยได้รับการอบรมทางการสอนกับอาจารย์ที่ไม่เคยได้รับการอบรมทางการสอน มีค่าเฉลี่ยของการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ที่เคยได้รับการอบรมมีค่าเฉลี่ยของการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 ส่วนอาจารย์ที่ไม่เคยได้รับการอบรมทางการสอนมีค่าเฉลี่ยของการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 จึงสรุปได้ว่าอาจารย์พยาบาลที่เคยได้รับการอบรมทางการสอนมีการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีมากกว่าอาจารย์ที่ไม่เคยได้รับการอบรมทางการสอน ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ สงศรี ชมภูวงศ์ และคณะ (2528) ซึ่งพบว่า ครูในวิทยาลัยครู นครศรีธรรมราช หลังจากที่ได้รับอบรมตามโครงการ อคป. แล้ว มีประสิทธิภาพในการทำงานสูงกว่าก่อนเข้ารับการอบรม ส่วนวรรณ ปุณฺณโชติ (2528) ได้ศึกษาพบว่า ภูมิหลังของอาจารย์ด้านการได้รับการอบรมเกี่ยวกับวิธีสอนและการวัดผล มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสอนอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ วัชรภรณ์ เปาโรหิตย์ (2534) พบว่า อาจารย์ที่ได้รับการอบรมด้านการประเมินผล ทำกิจกรรมการประเมินผลมากกว่าอาจารย์ที่ไม่ได้รับการอบรม และจากผลงานวิจัยของ ประทีน กล้าผจญ , พัฒนา รุจิโภชน์ และ รัตยานภิต พละศึก (2537) พบว่า หลังจากที่ได้รับอบรมอาจารย์พยาบาลมีความรู้เกี่ยวกับการสอนแบบเน้นสมรรถนะดีกว่าก่อนการอบรม ทั้งนี้เนื่องจากการอบรมเป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือเจตคติของบุคคลให้สามารถปฏิบัติงานได้ดีขึ้น (ธงชัย สันติวงษ์ , 2535) นอกจากนี้การศึกษอบรมยังมีอิทธิพลทำให้คนเราแตกต่างกันและมีส่วนสำคัญที่จะส่งเสริมให้บุคคลมีความรู้ ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์มากขึ้น (กันยา สุวรรณแสง , 2538 ; วีรวรรณ ศิริจิรกาล , 2528) อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่จะได้เข้ารับการอบรมในหลักสูตรการสอนการพยาบาลในคลินิก ซึ่งจะได้เรียนรู้ถึงการจัด การสอนพยาบาล การดำเนินการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนด้วย ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ใน การสอนภาคทฤษฎีได้ ส่วนอาจารย์ที่ไม่เคยได้รับการอบรม ส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนน้อยด้วย ดังนั้นอาจารย์ที่เคยได้รับการอบรมทางการสอนจึงมีการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีมากกว่าอาจารย์ที่ไม่เคยได้รับการอบรม

### การเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีของอาจารย์พยาบาลตามการรับรู้ของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล

การเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีของอาจารย์พยาบาล ตามการรับรู้ของอาจารย์พยาบาลและนักศึกษาพยาบาล จากการศึกษาเป็นรายด้าน พบว่า อาจารย์พยาบาลมีการรับรู้การเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีของตนเองด้านการใช้สิ่งเร้าด้วยสื่อการสอน การใช้สิ่งเร้าด้วยบุคลิกภาพของผู้สอน การใช้สิ่งเร้าด้วยวิธีการสอน การให้ผู้เรียนรู้ความก้าวหน้าของตน และการให้ผู้เรียนทราบถึงความมุ่งหมายของวิชาที่เรียน อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการใช้การแข่งขันร่วมมือ การใช้การเสริมแรงทางบวกและการเสริมแรงทางลบ การให้ผู้เรียนตั้งระดับความมุ่งหวัง และการใช้การทดสอบอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนนักศึกษาพยาบาลมีการรับรู้การเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีของอาจารย์ด้านการใช้สิ่งเร้าด้วยบุคลิกภาพของผู้สอน การให้ผู้เรียนรู้ความก้าวหน้าของตน และการให้ผู้เรียนทราบถึงความมุ่งหมายของวิชาที่เรียน อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการใช้สิ่งเร้าด้วยสื่อการสอน การใช้สิ่งเร้าด้วยวิธีการสอน การใช้การแข่งขันร่วมมือ การใช้การเสริมแรงทางบวกและการเสริมแรงทางลบ การให้ผู้เรียนตั้งระดับความมุ่งหวัง และการใช้การทดสอบ รับรู้ในระดับปานกลาง

เมื่อเปรียบเทียบการรับรู้การเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีเป็นรายด้าน พบว่า อาจารย์พยาบาลกับนักศึกษาพยาบาลมีค่าเฉลี่ยของการรับรู้การเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีของอาจารย์ด้านการใช้สิ่งเร้าด้วยสื่อการสอน การใช้สิ่งเร้าด้วยบุคลิกภาพของผู้สอน และการใช้สิ่งเร้าด้วยวิธีการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยอาจารย์มีค่าเฉลี่ยของการรับรู้การเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอน มากกว่านักศึกษาทั้ง 3 ด้าน ส่วนด้านการใช้การแข่งขันร่วมมือ การใช้การเสริมแรงทางบวกและการเสริมแรงทางลบ การให้ผู้เรียนรู้ความก้าวหน้าของตน การให้ผู้เรียนตั้งระดับความมุ่งหวัง การใช้การทดสอบ และการให้ผู้เรียนทราบถึงความมุ่งหมายของวิชาที่เรียน ไม่มีความแตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า อาจารย์มีค่าเฉลี่ยของการรับรู้การเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 ส่วนนักศึกษามีค่าเฉลี่ยของการรับรู้การเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนของอาจารย์ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 สอดคล้องกับผลการวิจัยของจิราพร ธีรพัฒนะ ( 2534 ) , พัฒนา รุจิโกชน ( 2534 ) , ไพเราะ วรทัต และคณะ ( 2536 )

และวารุณี มีเจริญ (2539) พบว่า พฤติกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาลตามความคิดเห็นของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากนักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่มักจะคาดหวังในชั้นสูงว่าอาจารย์พยาบาลจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดี (Rauen, 1974; O' Shea & Parsons, 1979) มีความรู้ความสามารถที่จะถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ และปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาจารย์พยาบาลได้เป็นอย่างดีหรือมีสมรรถภาพการสอนในระดับสูง ดังจะเห็นได้จากการศึกษาของนันทนา น้ำฝน (2527), จิราพร ธีรพัฒนะ (2534) และพัฒนา รุจิโกชน์ (2534) พบว่า พฤติกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาลในหอผู้ป่วยตามความคาดหวังของนักศึกษาพยาบาล มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าพฤติกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาลตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาล ด้วยเหตุดังกล่าว จึงเป็นเหตุผลส่วนหนึ่งที่ทำให้การเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีของอาจารย์พยาบาลตามการรับรู้ของนักศึกษาจึงอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อเปรียบเทียบการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีของอาจารย์พยาบาลตามการรับรู้ของอาจารย์พยาบาลและนักศึกษาพยาบาลโดยรวม พบว่า อาจารย์พยาบาลมีการรับรู้การเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีของอาจารย์มากกว่า นักศึกษาพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นุชนาฏ ปิตรังสี (2525), ปรางทิพย์ โพธิ์ศรี (2525), พัฒนา รุจิโกชน์ (2534) และ วารุณี มีเจริญ (2539) พบว่า สมรรถภาพการสอนของอาจารย์พยาบาลตามการรับรู้ของอาจารย์พยาบาลมากกว่าตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาล นอกจากนี้ สุทัศน์ วรรณวิจิตร (2528) ยังพบว่า พฤติกรรมการสอนของอาจารย์วิทยาลัยพลศึกษา ตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากอาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่มีความเชื่อมั่นในตนเอง รักและสมัครใจที่จะเป็นครูพยาบาล จึงพยายามทำหน้าที่ของตนเองอย่างถูกต้องและเหมาะสม จึงรับรู้ว่าคุณภาพในระดับมาก (วารุณี มีเจริญ, 2539) ส่วนนักศึกษาพยาบาลก็มักที่จะคาดหวังว่าอาจารย์จะต้องมีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานระดับสูงสุด เพื่อที่นักศึกษาจะได้เห็นและเรียนรู้แบบอย่างที่ดีการรับรู้ของ นักศึกษาที่มีต่อการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนของอาจารย์พยาบาลจึงอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับที่ แสงเดือน ทวีสิน (2539) ได้เสนอว่า ความคาดหวัง (Set or Expectancy) ความสนใจ (Interest) และ ความต้องการ (Need) มีผลต่อการรับรู้ของมนุษย์ ดังนั้นอาจารย์พยาบาลจึงมีการรับรู้การเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีของอาจารย์พยาบาลมากกว่านักศึกษาพยาบาล

## ข้อเสนอแนะ

### ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหาร ควรให้ความสำคัญในการสนับสนุนให้อาจารย์พยาบาลทุกคนได้รับการอบรมทาง การสอนโดยเฉพาะในเรื่องเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอน บุคลิกภาพของผู้สอน และวิธีการสอน เพื่อเพิ่มทักษะในการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาค ทฤษฎีของอาจารย์พยาบาล ซึ่งจะส่งผลดีต่อการเรียนการสอนพยาบาลต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับอาจารย์ผู้สอน ควรหาแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ร่วมกับนักศึกษาเท่าที่จะเป็นไปได้เพื่อความพึงพอใจของทั้งอาจารย์และนักศึกษาและอาจารย์ก็ ควรมีการพัฒนาตนเองเพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีโดยเฉพาะในด้านการใช้สื่อ การสอน บุคลิกภาพของผู้สอน และวิธีการสอน ซึ่งควรปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ โดยการเข้ารับการ อบรมทาง การสอนให้มากที่สุดเท่าที่มีโอกาส อันจะมีผลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของ นักศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

### ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาค้นคว้าเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนพยาบาลศาสตร์ ควรได้มีการ ทำวิจัยเกี่ยวกับผลการเรียนของนักศึกษาพยาบาลหลังจากได้รับการสอนที่มีการใช้การเสริมสร้าง แรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีโดยเฉพาะในด้านการใช้สิ่งเร้าด้วยสื่อการสอน บุคลิกภาพของ ผู้สอน และวิธีการสอน